

שיר השירים (22)

הראיני את מראיך השמיעיני את קולך (ב. יד)

דרשו חז"ל בילקוט שמעוני (רמז תקפ"ה): הראיני את מראיך במעשים טובים, השמיעיני את קולך בתורה ובמצוות. כי הנה המראה קודם הוא לשמיעה, שהרי מראה עיניים נראה הוא למרחוק יותר משמיעה, וכך הוא באדם שרואה את חברו קודם ששומעו. וגם כאן נאמר ראשית כל, הראיני את מראיך, מעשים טובים, כי מעשיו הטובים של האדם הם הנראים לעיניים ובהם יש קדושה ה' באשר מתפרסמים הם כריח האפרסמון וכדמצינו באברהם אבינו שנמשל כשמן המור ששמו הטוב היה מגיע למרחוק בשל מעשיו הטובים והכנסת האורחים בה נהג, והוא מה שאמרו חז"ל ביומא (פז): מהו קידוש ה' אמר אביי: כדתניא: ואהבת את ה' אלוקיך שיהא משאו ומתנו בנחת עם הבריאות, מה הבריאות אומרות עליו, אשרי אביו שלימדו תורה, אשרי רבו שלימדו תורה וכו', ראו כמה נאים דרכיו כמה מתוקים מעשיו. הרי דמראהו של האדם נראה על ידי המעשים, על ידי משאו ומתנו, הליכותיו ודיבוריו, אין הוא נסתר כמו הדבור שצריך פתיחת הפה אלא נראה לאין כל.

זאת ועוד יש להוסיף על דרך המדרש ב"ויקרא רבה" (פרשה ט'): א"ר ישמעאל בר רב נחמן כו' דורות קדמה דרץ ארץ את התורה. והוא מה דמרגלא בפני אינשי דדרך ארץ קדמה לתורה. ולכך קודמים המעשים הטובים לתורה ומצוות. המראה לקול.

"הגדה של פסח" שירת דוד

פי קולך ערב ומראיך נאנה (ב. יד)

קולך ערב, זה השיר, ומראך נאוה, אלו הקורבנות (שיר השירים רבה ב. יד)

כתבו המפרשים טעם משותף לקרבנות בכלל: כי מטבע האדם להביע את רגשי תודתו והכרת טובו לאיש חסדו ומטיבו, על ידי הבאת תשורה ומנחה לאות תודה, אף שאין בתודה עצמה צורך גשמי למקבל (שכן עצם הכרת הטוב כלפיו היא הנדרשת? לא הערך הגשמי) זהו שאמר הכתוב (תהלים קז): "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם", וחז"ל (ברכות נד): מנו ארבעה שצריכים להודות: חולה שנתרפא, יורדי הים, יוצא מבית האסורים והולכי מדבריות, וסימנך: "וכל החיים יודוך סלה" חבוש, יסורין, ים, מדבר (טור אורח חיים, סימן ריט). ועל כך אמרו במדרש על הפסוק שלפנינו: "קולך ערב" זה השיר, "ומראך נאוה" אלו הקרבנות, דהיינו: שלא

הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו (ב. יב)

ניצני הגאולה כבר נראים על הארץ, וכל סימני הגאולה כבר מתקיימים בנו בעת הזאת, וכדאיתא בגמרא (סוטה מט:): בעקבתא דמשיחה חוצפא יסגא, היוקר יאמיר, מלכות תיהפך למינות, חכמת חכמים תסרח, יראי חטא ימאסו, והאמת נעדרת. ולצערנו כל אלו מתגשמים כיום לנגד עינינו כך שהמשיח כבר בפתח, והקב"ה מבקש לגאול אותנו. אולם כל זאת בתנאי ש"עת הזמיר הגיע". "עת" דהיינו קביעת עיתים לתורה "זמיר" שנתעסק בתורה בשמחה וכשירה ערבה לאוזן, ולא חלילה כמשא וכעול כבד על צווארנו. "וקול התור נשמע בארצנו", זהו קולה של התורה הנשמע ברמה בכל עת וזמן וגם "בארצנו", גם מעשינו הארציים והגשמיים, יהיו למען הרמת קול התורה, ואם עשינו כן, וכל מעשינו לשם שמים הרי שמוכנים וראויים אנו לגאולה השלמה.

"הגדה של פסח" שירת דוד

לפני השמעת הקול בתורה, הראיני את מראיך יונתי בנחגי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעיני את קולך פי קולך ערב ומראיך נאנה (ב. יד)

ידוע ומפורסם, כתב הגאון רבי עוזיאל מייזלש, שכל זמן שהאדם אינו מתקן את מעשיו, שיהיה עליו צלם אלוקים, אפילו אם הוא לומד תורה ועושה מצוות ומעשים טובים אינו מרוצה כלל לפניו יתברך, כי: "לרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי", אדרבה מוסיף כח לחיצונים. וזו כוונת הפסוק שלפנינו: "הראיני את מראיך", ואראה שיש בך צלם אלוקים, ואחר כך "השמיעיני את קולך", בתורה ומעשים טובים, ולא להיפך. והפסוק מסיים ואומר: "פי קולך ערב", אך מתי הוא ערב? כאשר "מראיך נאנה", ויש בו צלם אלוקים.

ספר "כמוצא שלל רב" שיר השירים

להתפלל, גם כשלא חסר דבר

פי קולך ערב ומראיך נאנה (ב. יד)

כאשר האדם מדוכה ביסורים, חלילה, או רעס ללחם, והוא צועק אל הקב"ה שיושיעו, לא תיחשב לו תפילה זו לשם ולתהילה, אך לא כן מי שיש לו עושר וכבוד ובכל זאת הוא צועק ומתפלל להקב"ה בכל עת בלב ונפש, הרי אדם יזכר לשבח כי קשור הוא בכל נימי נפשו להקב"ה. זו כוונת שלמה המלך בפסוק שלפנינו: מתי "קולך ערב" לפני הקב"ה? כאשר אתה משמיע קולך לפניו אף כאשר "ומראיך נאנה"

ספר "כמוצא שלל רב" שיר השירים

יטעה האדם לומר, חלילה, שכאשר אנו מקריבים קרבן לפני המקום אנו נותנים לו משהו, אלא הענין של "מראיך נאווה" אלו הקובנות, הוא כמו ה"קולך ערב" שהוא כענין השיר, שהוא רוח באנוש להביע את תודתו בשיר, ואין בו ענין ממשי. וכמו כן הוא הקרבן: אין בו ענין ממשי, אלא אך ורק הבעת תודה של האדם.
ספר "כמוצא שלל רב שיר השירים" בשם ר' אלישיב זצ"ל

אָחוּזוּ לָנוּ שׁוּעָלִים שׁוּעָלִים קְטָנִים מְחַבְּלִים פְּרָמִים וְכַרְמֵינוּ סְמָדָר (ב. טו)

אומרים ישראל לפני הקב"ה, ריבוננו של עולם, איננו אשמים במה שסרנו מדרכך ועזבנו את בריתך, זאת מפני שהיצר הרע עמד בעוכרנו להסית ליבנו הישר. ובעת האחרונה בזמן עקבתא דמשיחא נאחזים בנו יצרם רבים הנמשלים לשועלים ושועל דרכו לבוא בעורמה והוא מראה כלפי כשם שהשועל דרכו לבוא בעורמה והוא מראה כלפי חוץ פנים שוחקות לאדם, כאשר בסתר ליבו הוא חורש מזימות להרע לו, כך גם דרכו של היצר הרע הבא בתחבולות אל האדם ומציג עצמו כאוהב הבא להיטיב עימו, בעוד שהאמת אינו כן וכל כוונתו היא להרע לו וללכדו ברשתו להכחידו מארץ החיים.

ובכדי להצליח במזימתו הרעה, הוא פונה דווקא ב"כַרְמֵינוּ סְמָדָר", אלו הם בחורי ישראל, אשר חפץ הוא לחבל בהם בצעירי הצאן שעדיין הם בגדר "סמדר", ואינם בשלים וחזקים די הצורך בעבודת ה' יתברך. ועם כל זאת ממשיכים עם ישראל להתחזק בעצמם ולחזק את בנייהם הקטנים להיות בבחינת כרם בית ישראל זך ונקי.

"הגדה של פסח" שירת דוד

דוֹדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים (ב. טז)

אומרת כנסת ישראל, כיון שיודעת אני שיצר הרע מתאמץ בכל כוחו להרחיקני מעם ה' יתברך, חובה עלי להשריש בליבי ובלב בני אחרי את הידיעה הברורה כי "דוֹדִי לִי וְאֲנִי לוֹ", לפי שקשר אמיץ וחיבור חזק ואמיתי יש בינינו לבין בוראינו. קשר שלעולם לא ינתק. "דוֹדִי לִי" אני לא אבחר לעולם בא-ל אחר "וְאֲנִי לוֹ" אף הקב"ה לא יבחר לעולם באומה אחרת, ולא יסיר אהבתו מעימנו. כי רק הוא "הָרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים", הוא היחיד הרועה אותנו מעודנו ועד היום הזה. לכן מבטיחים אנו לו שלעולם לא נעזבנו, כי ה' רועי לא אחסר. אם הקב"ה הוא הרועה שלנו, הרי שיכולים אנו להיות סמוכים ובטוחים שלעולם לא יחסר לנו דבר

"הגדה של פסח" שירת דוד

הלכה: כיבוד אב ואם

להחזיק את הוריו בביתו

כתב השו"ע (יו"ד ס' ר"מ ס"ג): איזהו כבוד וכו'. ובפסקים ותשובות (אות טו) כתב: וכן אם הוריו זקנים או חלושים ומבקשים מבנם שיכניסם לדור בביתו כדי שיהיה להם לעזר, חייב הבן להשתדל ולהכניסו לביתו, אבל כל ההוצאות של מאכלים וכו' אין הבן חייב לשלם מכיסו אם יש לאב, והוא בכלל מאכילו ומשקהו, ובוה יקיים מצות כיבוד אב ואם בכל רגע ורגע. אך אם אשתו מתנגדת לכך, ויש לה טענות שאביו ואמו מריעין ומצירין לה וגורמין קטטה בינה לבעלה, ונראה לבית דין שיש ממש בדבריה, שומעין לה, ואז מחויב הבן למצוא להם מקום ומסגרת כמו מושב זקנים, המתאימה לצרכיהם.

פסקין ותשובות

פתגם: יש הנותנים מכיסם, ויש הנותנים מליבם.

ספר "שמחלה"

חקירה: אונס (במצוות)

היתר, או שנחשב שהמעשה נעשה מעצמו, שמעשה בלא כוונה אינו קשור לאדם. (קובץ שיעורים כתובות ה: כנעשה מעצמו)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ראיה מופרכת

גביר אחד הקניט את רבי איזיל חריף ואמר לו: גבירים חשובים יותר מן הרבנים, והא ראיה: הרבנים מטריחים עצמם לבתי הגבירים, להתרימם לצורכי צדקה, ואילו הגבירים אינם טורחים לבוא לבית הרב. השיב לו רבי איזיל: וכי חולים הולכים לבית הרופא? בידוע, שהרופא מטריח עצמו לבית החולה.

ספר "חד וחלק" חלק א' (דף קכה)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

